

**ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ
ՀՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ**

ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	ՊԱՏՄԱԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ
ԱՄԲԻՈՆ	ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ, ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՆՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱՆԵՐԻ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ ԵՎ ԸՆԹԱՑԻԿ ՄՈԴՈՒԼ	ՀՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՄԻՉ ԵՎ ՄՈԴՈՒԼՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ	14108B4/06
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ
ԿՈՒՐՍ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	1-ին կուրս, 2-րդ կիսամյակ
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	<ul style="list-style-type: none"> • Ձևավորել բազային գիտելիքներ հնագիտության տեսության, տերմինաբանության, հնագիտական մշակույթների հաջորդական զարգացման փուլերի և առանձնահատկությունների վերաբերյալ:
ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐՅՈՒՆՔՆԵՐԸ	<p>Գիտելիք</p> <ul style="list-style-type: none"> • սահմանել հնագիտության տեսության խնդրացանկը, • բնորոշել հնագիտական պեղումների, պարբերացման և պատմամշակութային գործընթացների տրամաբանությունը, • դասակարգել քարի, բրոնզի, երկաթի դարաշրջանների յուրաքանչյուր պարբերաշրջանին բնորոշ առանձնահատկությունները, • նկարագրել անտիկ և հելլենիստական դարաշրջանների առանձնահատկությունները, միջնադարի ստորաբաժանումները և յուրահատկությունները <p>Կարողություն</p> <ul style="list-style-type: none"> • տարբերակել և համեմատել քարիդարյան, բրոնզիդարյան, երկաթիդարյան պարբերաշրջանները իրենց ներքին ստորաբաժանումներով և բնորոշել դրանց առանձնահատկությունները, • մեկնաբանել յուրաքանչյուր պարբերաշրջանին բնորոշ սոցիալ-մշակութային իրողությունների համապատկերը, • հստակորեն պատկերացնել անտիկ և միջնադարյան ժամանակաշրջանները և դրանց բնորոշ հնագիտական նյութը, <p>Հմտություն</p> <ul style="list-style-type: none"> • տիրապետել հնագիտական պեղածո նյութերի դասակարգման մեթոդներին և սկզբունքներին ու բնորոշ առանձնահատկություններին:
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ	<ul style="list-style-type: none"> • ԿՐԵԴԻՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ-4/120 կրեդիտ • ԼՍԱՐԱՆԱՅԻՆ ԺԱՄ-48 ժամ • ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ-24 ժամ • ՍԵՄԻՆԱՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ- 24 ժամ

--

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԺԱՄ- 4 ժամ

ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆ

Նախնական գիտելիքներ Հայկական լեռնաշխարհի հնագույն, հին և միջնադարյան ժամանակաշրջանների նյութական մշակույթների վերաբերյալ՝ ավագ դպրոցի չափորոշիչների համաձայն:

ԴԱՄԱՎԱՆԴՄԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐ

<ul style="list-style-type: none">• դասախոսություն,• զրույց,• բանավեճ• ինդուկտիվ և դեդուկտիվ ,• իյուստրացիա և դեմոնստրացիա
--

ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

<ol style="list-style-type: none">1. Հնագիտությունը որպես ինքնուրույն պատմական գիտություն<ol style="list-style-type: none">1.1. Պատմագիտության հիմնական աղբյուրները1.2. Էկոֆակտ և արտեֆակտ1.3. Մշակույթ1.4. Հնագիտության օբյեկտը և առարկան2. Հնագիտության նպատակը , խնդիրները, աղբյուրները<ol style="list-style-type: none">2.1. Հնագիտության նպատակը և խնդիրները2.2. Աղբյուրների տեսակները3. Հնագիտական հուշարձանների հայտնաբերման մեթոդները, պեղումների առանձնահատկությունները<ol style="list-style-type: none">3.1. Ավիահետախուզություն3.2. Հողի շերտերի էլեկտրահաղորդականության մեթոդ3.3 .Ստորջրյա հնագիտություն3.4. Հնագիտական պեղումներ4. Շերտագրություն, Թվագրություն<ol style="list-style-type: none">4.1. Ստրատիգրաֆիա4.2. Թվագրության առանձնահատկությունները4.3. Terminus4.4. Թվագրության բնագիտական մեթոդները4.5. Ռադիոածխածնային մեթոդը C14-ի միջոցով4.6. Արխեոմաագնիսական մեթոդ4.7. Դենդրոխրոնոլոգիա4.8. Թերմոլյումինեսցենցիոն մեթոդ5. Հնագիտության ուսումնասիրության աստիճանները: Միստեմայությունը հնագիտության մեջ;<ol style="list-style-type: none">5.1. Հետք5.2. Բեկոր5.3. Ամբողջական իրեր5.4. Համալիր5.5. Ամբողջականություն5.6. Ստրուկտուրայնություն5.7. Աստիճանականություն5.8. Հարաբերվածություն5.9. Հնագիտական հիմնական հասկացությունները ըստ Դ.Քլարկի աղյուսակի6. Հայ հնագիտության համոռտ պատմությունը<ol style="list-style-type: none">6.1. Հայ հնագիտության պատմությունը 19-րդ դարից մինչև 20-րդ դարի սկիզբ6.2. Հայ հնագիտության պատմությունը 20-րդ դարի սկզբից մինչև 21-րդ դարի սկիզբ7. Հնագիտական դարաշրջանների պարբերացման հարցը հայ հնագիտության մեջ<ol style="list-style-type: none">7.1. Բրոնզ- երկաթիդարյան շրջափուլի պարբերացման և ժամանակագրության խնդիրները7.2. Անտիկ և միջնադարյան շրջանների պարբերացման և ժամանակագրության խնդիրները8. Հայկական լեռնաշխարհի վաղ պալեոլիթը

- 8.1. Մինչշեյան շրջան-Օլորովայ
- 8.2. Շեյլ
- 8.3. Աշեյան շրջան
- 8.4. Քարի մշակման տեխնոլոգիանները
9. Հայկական լեռնաշխարհի միջին պալեոլիթը
 - 9.1. Մուստիե
 - 9.2. Քարի մշակման տեղնոլոգիական ձեռքբերումները
10. Հայկական լեռնաշխարհի վերին պալեոլիթը
 - 10.1. Կայաններ
 - 10.2. Քարի մշակման տեխնոլոգիաներ
11. Մեզոլիթը Հայկական լեռնաշխարհում
 - 11.1. Հայկական լեռնաշխարհի մեզոլիթյան հուշարձանները
 - 11.2. Քարի մշակման տեխնոլոգիաները
 - 11.3. Նետ ու աղեղի գյուտը
 - 11.4. Շան ընտելացումը
12. Նեոլիթը Հայկական լեռնաշխարհում
 - 12.1. Նեոլիթյան հեղափոխություն
 - 12.2. Նախակերամիկական նեոլիթ
 - 12.3. Կերամիկական նեոլիթ
 - 12.4. Հայկական լեռնաշխարհի նեոլիթյան հուշարձանները
13. Էնեոլիթը Հայկական լեռնաշխարհում
 - 13.1. Բնակավայրեր
 - 13.2. Թաղման կառուցվածքային ձևեր
 - 13.3. Քարամշակում
 - 13.4. Մետաղագործություն
14. Վաղ բրոնզի դարաշրջանը Հայկական լեռնաշխարհում
 - 14.1. Կուր- արաքսյան մշակույթի ծագումը ,տարածման արեալը
 - 14.2. Բնակավայրերի տիպաբանությունը
 - 14.3. Դամբարաններ և դամբարանադաշտեր
 - 14.4. Մետաղագործություն
 - 14.5. Խեցեգործություն
15. Միջին բրոնզի դարաշրջանը Հայկական լեռնաշխարհում
 - 15.1. Բնակավայրերի տիպաբանությունը
 - 15.2. Թաղման կառուցվածքային ձևերը և ծեսերը
16. Միջին բրոնզի դարաշրջանի տնտեսությունը
 - 16.1. Մետաղամշակում
 - 16.2. Զինագործություն
 - 16.3. Արծաթագործություն
 - 16.4. Ոսկերչություն
 - 16.5. Խեցեգործություն
17. Ուշ բրոնզի դարաշրջանը հայկական լեռնաշխարհում
 - 17.1. Բնակավայրեր
 - 17.2. Դամբարանային համալիրներ
 - 17.3. Տնտեսության առանձնահատկությունները
 - 17.4. Մետաղագործություն
 - 17.5. Խեցեգործություն
18. Երկաթի դարաշրջանը Հայկական լեռնաշխարհում
 - 18.1. Վաղ երկաթի դարաշրջան
 - 18.2. Կարմիր-Բլուրի նախաուրարտական բնակավայրը
 - 18.3. Վաղ երկաթի դարաշրջանի խեցեգործությունը
 - 18.4. Երկաթի լայն տարածման ժամանակաշրջանի հուշարձանները/Լոռի –Բերդ,Խրթանոց,Աստղի-Բլուր/
19. Ուրարտական պետության նյութական մշակույթը
 - 19.1. Ուրարտական պետական մշակույթի ընդհանուր առանձնահատկությունները
 - 19.2. Խեցեգործություն

	<p>19.3. Թաղման կառուցվածքային ձևերը և ծեսերը</p> <p>19.4. Ուրարտական քաղաքների պեղումները</p> <p>20. Վաղ հայկական ժամանակաշրջանի նյութական մշակույթը</p> <p>20.1. Վաղ հայկական մշակույթի առանձնահատկությունները</p> <p>20.2. Հուշարձանները/Ջրառատ,Բերդ,Էրեբունի,Արմավիր/</p> <p>21. Հայաստանի հելլենիստական ժամանակաշրջանի նյութական մշակույթը</p> <p>21.1. Մշակույթի առանձնահատկությունները</p> <p>21.2. Անտիկ Արտաշատի պեղումները</p> <p>21.3. Երվանդաշատի պեղումները</p> <p>21.4. Թաղման կառուցվածքային ձևերը և ծեսերը</p> <p>21.5. Խեցեգործություն և ապակեգործություն</p> <p>22. Ուշ անտիկ ժամանակաշրջանի նյութական մշակույթը</p> <p>22.1. Գառնիի պեղումները</p> <p>22.2. Հին Վաղարշապատի պեղումները</p> <p>22.3. Խեցեգործություն</p> <p>22.4. Ապակեգործություն</p> <p>23. Վաղ միջնադարի նյութական մշակույթը</p> <p>23.1. Վաղ միջնադարյան նյութական մշակույթի ընդհանուր առանձնահատկությունները</p> <p>23.2. Ճարտարապետություն /Դվինի և Զվարթնոցի պեղումները/</p> <p>24. Զարգացած միջնադարի նյութական մշակույթը</p> <p>24.1. Զարգացած միջնադարի նյութական մշակույթի ընդհանուր առանձնահատկությունները</p> <p>24.2. Ճարտարապետություն /Անիի, Ամբերդի, Լոռե բերդաքաղաքի պեղումները, Հայաստանի միջնադարյան բաղնիքները/</p>
--	--

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	
ՀԻՄՆԱԿԱՆ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Դասախոսությունների փաթեթ: 2. Հայ ժողովրդի պատմություն, Հայկական ՍՍՀ ԳԱԱ հրատարակչություն, հ.1, Երևան, 1971: 3. Հայ ժողովրդի պատմություն, Հայկական ՍՍՀ ԳԱԱ հրատարակչություն, հ.2, Երևան, 1984: 4. Հայ ժողովրդի պատմություն, Հայկական ՍՍՀ ԳԱԱ հրատարակչություն, հ.3, Երևան, 1976:

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Դ.Ս.Ավդուսին, ՍՍՀՄ հնագիտություն, Երևան, 1981: 2. Ս.Ա. Եսայան, Հայաստանի հնագիտություն, Երևան, 1992:
-----------	--

ՍՏՈՒԳՄԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՁԵՎԵՐԸ	<p>Նախատեսված են 2 ընթացիկ գրավոր ստուգում ` ստուգողական աշխատանքներ, յուրաքանչյուրը` 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց` 35, 35, 30 միավորային արժեքով: Ամփոփիչ ստուգումը բանավոր է` 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց` 35,35, 30 միավորներով:</p>
------------------------------	--

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ
ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ

1. Բաղադրիչ 1 – 10% (հաճախումներ)
2. Բաղադրիչ 2 – 20% (ընթացիկ ակտիվություն)
3. Բաղադրիչ 3 – 70% (ամփոփիչ ստուգում)

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ

<i>Գնահատման թվային միավորը</i>	<i>Տարային գնահատական</i>	<i>Գնահատականի պաշտոնական թվային համարժեքը</i>
96-100	A+	5+
91-95	A	5
86-90	A-	5-
81-85	B+	4+
76-80	B	4
71-75	B-	4-
66-70	C+	3+
61-65	C	3
40-60	C-	3-
Մինչև 39	D	2

Հ/Հ	Թեմա	Լսար. Ժամեր				Ուսանողի ինքնուրույն աշխատաժամանակը	Ուսանողի ընդհանուր աշխատա- ժամանակը
		Դաս	Սեմ	Գործ	Լաբ		
1.	Հնագիտությունը որպես ինքնուրույն պատմական գիտություն	2				1	3
2.	Հնագիտության նպատակը , խնդիրները, աղբյուրները	2				2	4
3.	Հնագիտական հուշարձանների հայտնաբերման մեթոդները, պեղումների առանձնահատկությունները	2				1	3
4.	Շերտագրություն, Թվագրություն	2				2	4
5.	Հնագիտության ուսումնասիրության աստիճանները: Միստեմայնությունը հնագիտության մեջ;	2				2	4
6.	Հայ հնագիտության համոռոտ պատմությունը	2				2	4
7.	Հնագիտական դարաշրջանների պարբերացման հարցը հայ հնագիտության մեջ	2				2	4
8.	Հայկական լեռնաշխարհի վաղ պալեոլիթը	2				2	4
9.	Հայկական լեռնաշխարհի միջին պալեոլիթը	2				2	4
10.	Հայկական լեռնաշխարհի վերին պալեոլիթը	2				1	3
11.	Մեզոլիթը Հայկական լեռնաշխարհում	2				1	3

12.	Նեոլիթը Հայկական լեռնաշխարհում	2				2	4
13.	Էնեոլիթը Հայկական լեռնաշխարհում	2				5	7
14.	Վաղ բրոնզի դարաշրջանը Հայկական լեռնաշխարհում	2	2			3	5
15.	Միջին բրոնզի դարաշրջանը Հայկական լեռնաշխարհում					3	5
16.	Միջին բրոնզի դարաշրջանի տնտեսությունը		2			4	6
17	Ուշ բրոնզի դարաշրջանը հայկական լեռնաշխարհում		2			5	7
18	Երկաթի դարաշրջանը Հայկական լեռնաշխարհում		2			1	3
19	Ուրարտական պետության նյութական մշակույթը		2			2	4
20	Վաղ հայկական ժամանակաշրջանի նյութական մշակույթը		2			1	3
21	Հայաստանի հելլենիստական ժամանակաշրջանի նյութական մշակույթը		2			6	8
22	Ուշ անտիկ ժամանակաշրջանի նյութական մշակույթը		2			6	8

23	Վաղ միջնադարի նյութական մշակույթը		2			5	7
24	Զարգացած միջնադարի նյութական մշակույթը		2			5	7
25	Ընթացիկ ստուգում 1						2
26.	Ընթացիկ ստուգում 2						2
27.	Ամփոփիչ ստուգում						2
28.	Ընդամենը						120